

ISSN: 1307-2552

101
YIL 100. YILIN 1. SAYISI

19
yıl

Anadolu İZLENİMLERİ

Yıl: 19 Sayı: 196 - Ağustos 2025

Türk Tarımının Dergisi

Fiyatı: 292 TL

**Sütün Gerçek Bedeli:
Üreticiye Yük,
Tüketiciye Zam,
Sanayiciye Kâr**

Bağıışıklığınızı güçlendirmek için
hergün SÜT İÇİN.

**6 Aylık
Abonelik Bedeli
2000₺**

Anadolu
İZLENİMLERİ

**Yıllık
Abonelik Bedeli
3500₺**

www.anadoluiizlenimleri.com

Türk Tarımının Habercisi

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni
Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları
Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ
Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi
Feyzanur KAYA
Engin VAROL

Muhasebe
Adem SABAN

Mizanpaj
Mehmet SARIGÜL

Temsilcilikler
Marmara Temsilcisi

Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi
Muzaffer AĞAR

Sivas Bölge Temsilcisi
Cem ŞAHİN

Banka Hesap Numaraları
Türkiye İş Bankası
Ankara Şubesi
TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası
Heykel Şubesi
TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki
Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69
www.anadoluiizenimleri.com
info@anadoluiizenimleri.com

Baskı
MİM İÇ DİŞ MEKAN BASKI SİST.
REKL. MATBAACILIK TİC.LTD.ŞTİ
Zübeyde Hanım Mahallesi Sebzebahçeleri Caddesi
No: 103/8 Altındağ / ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Bu dergide bazı içerikler Freepik.com varlıklar kullanılarak tasarlanmıştır.

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

Samsun'da Küçükbaş
Hayvancılık: Zorluklar, Umutlar ve
Geleceğe Yolculuk

8

10

Türkiye
Ormanlarını Kaybediyor

Sütün Gerçek Bedeli: Üreticiye Yük,
Tüketiciye Zam, Sanayiciye Kar

12

Tarımı Birakanlar mı
Suçlu, Sistemi
Kurmayanlar mı?

20

Tarladan Tezgaha Ulaşan Yolun
Sessiz Kaybedeni Üretici!

26

- 4 Küller Arasında Kalan İnsanlığımız mı Oldu?
- 5 Artık Damacana Almadan Önce Düşünmek mi Gerek?
- 6 İhraç Edemediğimiz Değer Salep!
- 8 Samsun'da Küçükbaş Hayvancılık: Zorluklar, Umutlar ve Geleceğe Yolculuk
- 10 2025'in Ateşi: Türkiye Ormanlarını Kaybediyor
- 12 Sütün Gerçek Bedeli: Üreticiye Yük, Tüketiciye Zam, Sanayiciye Kar
- 15 İşsizlikle Mücadelede Kırsal Model!
- 16 Suda pH Değeri Neyi Gösterir?

- 18 Çiftçilerin Görünmeyen Sağlık Mücadelesi
- 20 Tarımı Birakanlar mı Suçlu, Sistemi Kurmayanlar mı?
- 23 Arıcılıktan Kozmetiğe: Balın Sıradışı Kullanımları
- 24 Dondurma Fiyatları Cep Yakıyor, Tüketim Azalıyor!
- 26 Tarladan Tezgaha Ulaşan Yolun Sessiz Kaybedeni Üretici!
- 28 Tezgahta Mütevazı, İçerikte Zengin Besin Kabak

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

Küller Arasında Kalan İnsanlığımız mı Oldu?

Bu yaz, içimizi yakan sadece sıcaklar olmadı. Türkiye'nin dört bir yanında çıkan orman yangınlarıyla birlikte, aslında hepimizin içinde bir şeyler daha yandı. O yangınların dumanı sadece gökyüzüne değil, vicdanımıza da çöktü.

İzmir, Manisa, Muğla, Bursa, Çanakkale, Uşak... Haberlere bakarken sanki coğrafya dersi değil de felaket listesi okur gibi hissediyoruz artık. Rakamlar kurumuş ağaçlar gibi; kuru ve sert: 3.242 yangın, 80.000 hektardan fazla kül olan alan. 50 binin üzerinde tahliye. Bir günde 55 yangın.

Peki biz ne hissediyoruz? Daha doğrusu... Hissediyor muyuz hâlâ?

Bir ağacın yanması, sadece bir canlının ölmesi değildir. Bir orman, sadece ağaçlardan oluşmaz. İçinde binlerce can, yuva, denge ve sessiz bir hayat taşır. Her duman, bir yaşamın sessiz çılgılığıdır aslında. Ama ne yazık ki, biz bu sessizlikle yaşamayı öğrenmiş gibiyiz.

Artık şunu sormanın zamanı geldi:

Bu kadar çok yangın "doğal" mı gerçekten?

Yüzde 98'i insan kaynaklı diyor yetkililer. Kimisi piknik ateşini söndürmeyi unutmuş, kimisi çöplüğe attığı cam şişeyi düşünmemiş, kimisi ise bilerek yakmış. Evet, bilerek. Çünkü hâlâ bazıları için toprak; nefes alacağımız bir zemin değil, ranta açılacak bir arsa demek.

Yangın sadece ormanı değil, hafızamızı da yakıyor.

Hatırlarsanız, birkaç yıl önce yine büyük yangınlar olmuştu. Helikopter eksikliği konuşulmuştu, uçaklar gündeme gelmişti. Hatırlıyoruz değil mi? Peki sonra ne oldu? Hangi önlem alındı? Hangi dersi çıkardık?

Bugün artık gökyüzünde yangın söndürme helikopterleri uçuyor evet... Ama ne yazık ki, o yangınlar çıkmadan önce önlemleri konuşan çok az insan var.

Yangınlar, ihmalin külle karışmış adıdır.

Ve bu ihmal hepimize ait.

Kimi zaman sessiz kaldığımız için, kimi zaman umursamadığımız için, kimi zaman ise kendi doğamıza yabancılaştığımız için.

Bir çocuğun resim defterine çam ağaçları çizemediği bir ülkeye dönüşmeyelim diye yazıyorum bunları. Çünkü ormanlar sadece nefes değil, aynı zamanda hayaldir. Sessizliktir. Arınmadır. Ve bizim hâlâ iyi bir şeye tutunabildiğimiz son yerlerden biridir.

Şimdi ekranları kapatıp, doğaya gerçek gözle bakmanın zamanıdır.

Çünkü doğa bizden konuşmayı değil, fark etmeyi bekliyor.

Fark ettiğimizde... Belki biraz daha geç kalmamış oluruz.

Artık Damacana Almadan Önce Düşünmek mi Gerek?

Yılın ilk 4 ayında üç kez zamlanan damacana suyun fiyatı bazı markalarda 150 TL'ye dayandı. Bir bardak suyun maliyeti ise 1 lira 30 kuruşa kadar yükseldi. İlk kez damacana almak isteyenler depozitoyla birlikte 350 TL'yi gözden çıkarmak zorunda.

Son dönemde temel ihtiyaç kalemlerindeki fiyat artışlarına damacana su da eklendi. Art arda gelen zamlarla birlikte yılın ilk dört ayında damacana su fiyatlarına üç kez zam yapıldı. Bazı markalarda 19 litrelik bir damacananın fiyatı 150 TL'ye kadar ulaştı.

Yalnızca damacana fiyatı değil, bir bardak suyun maliyeti de artık dikkat çekici seviyede. Yaşanan son artışlarla birlikte damacananan doldurulan bir bardak suyun maliyeti 1 lira 30 kuruşa kadar çıkmış durumda.

Üstelik damacana suyu ilk kez almak isteyenler için durum daha da maliyetli. Çünkü yurtdışından temin edilen ham maddeyle üretilen plastik damacanalardan depozito bedeli 150 ila 200 TL arasında değişiyor. Bu da, ilk defa damacana su almak isteyen bir vatandaşın, suyla birlikte ortalama 350 TL'yi gözden çıkarması gerektiği anlamına geliyor.

Artan plastik maliyetleri, taşıma giderleri ve döviz kurundaki yükseliş, fiyatların bu seviyeye gelmesinde etkili. Ancak vatandaşın ortak görüşü net: Su gibi en temel ihtiyaç kalemlerinden

birine bu kadar sık zam gelmesi, artık ciddi anlamda rahatsız edici.

Pet Şişe ile Su Tüketimi Artıyor

Damacana almak istemeyen ya da ilk yatırım maliyetinden kaçınanlar, marketten litreli pet şişe su alımına yöneliyor. Ancak bu yöntem hem çevre açısından hem de ekonomik olarak uzun vadede daha pahalıya mal oluyor. Bir ailenin günlük su ihtiyacını pet şişelerle karşılaması, ay sonunda damacana kıyasla daha fazla harcama yapılmasına neden olabiliyor. Ayrıca plastik atık miktarı da ciddi oranda artıyor.

Tüketici Ne Diyor?

Zamların ardından sosyal medya platformlarında birçok kullanıcı isyan bayrağını çekti. "Artık suyu da mı hesaplayacağız?" diyen vatandaşlar, yetkililerden bu konuda denetim ve çözüm bekliyor. Özellikle düşük gelir grubundaki aileler, artan damacana fiyatları karşısında su tüketimini kısmak zorunda kaldıklarını dile getiriyor. Bazı kullanıcılar ise komşularla ortak damacana almayı da haftalık kullanım miktarını azaltma gibi çözümler aramaya başlamış durumda.

İhraç Edemediğimiz Değer Salep!

Bir fincan sıcak saleple kışa meydan okuruz. Dondurmaya o kıvamı veren asıl kahramanın da salep olduğunu çoğumuz biliriz. Ancak bu şifa dolu bitkinin ardında, sandığımızdan çok daha derin bir hikâye, hatta bir kriz yatıyor. Türkiye’de salep bitkisi nadir bulunan, doğadan toplanması zor, ihracatı ise sıkı şekilde yasaklanan bir ürün. Peki neden?

Salep, orkide ailesine mensup (Orchidaceae) bazı yabani türlerin yumrularından elde edilir. Özellikle

Anadolu, İran ve Orta Asya’da doğal olarak yetişen bu bitkilerin yumruları kurutulup öğütülerek salep tozu

hâline getirilir. Hem içecek olarak hem de Maraş dondurmasının eşsiz kıvamının sırrı olarak kullanılır. Aynı

ortamlarının dışında üretilibilmeleri oldukça sınırlı.

Bir başka ifadeyle:

Salep, tıpkı nesli tükenmekte olan hayvanlar gibi korunması gereken bir tür haline geldi.

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, bu nedenle 2006 yılından beri salep yumrusu ihracatına yasak getirdi. Ticari salep üretimi için sadece sınırlı ruhsatlı yetiştiricilik yapılmasına izin veriliyor. Ancak bu üretim miktarı da iç talebi bile karşılamaktan çok uzak.

Dünya Talep Ediyor, Biz Bakıyoruz

Türkiye salep türleri bakımından oldukça zengin olmasına rağmen, ihracat yapamıyor. Oysa özellikle Körfez ülkeleri, Avrupa ve Japonya gibi pazarlarda salep yüksek fiyatlara alıcı bulabiliyor. Özellikle dondurma sektöründe doğal kıvam verici olarak aranan bu ürün, ticari anlamda büyük potansiyel taşıyor.

Türkiye dünyadaki salep tüketiminin merkezlerinden biri olsa da piyasada satılan saleplerin çok büyük bir bölümü ithal nişasta ve sentetik aromalarla üretiliyor. Çünkü gerçek salep hem az, hem pahalı hem de üretimi ve satışı sıkı şekilde denetim altında.

Tahribat Ne Boyutta?

Doğadan salep yumrusu toplayan kişiler her bir orkideyi, hem çiçeğiyle hem de köküyle birlikte sökerek ekosisteme geri dönülmez zararlar veriyor.

yor. Bir hektar alandaki salep türlerinin %80'i bilinçsiz toplama yüzünden yok olma noktasına geldi.

Bilim insanları, birkaç yıl daha bu şekilde devam edilirse pek çok orkide türünün tamamen ortadan kalkabileceğini belirtiyor. Bu yüzden sadece ihracat değil, yurtiçindeki satış ve toplanması da Tarım Bakanlığı iznine bağlı.

Ne Yapılmalı?

Yaygınlaştırılmış kültür üretimi:

Bugün Türkiye'de sayılı çiftçiye verilen ruhsatlarla sınırlı düzeyde kültür salebi yetiştiriliyor. Ancak bu sayının artması gerekiyor. Tıpkı lavanta ya da safran gibi, devlet destekli projelerle salep de çiftçinin alternatif geçim kaynağı olabilir.

Eğitim ve denetim: Salep toplayanların eğitilmesi, sadece tohum veya bir kısmının toplanması gibi uygulamalar öğretilmeli. Kaçak toplayıcılıkla mücadele edilmezse yasağın bir anlamı kalmıyordur.

Ar-Ge ve inovasyon: Salep türlerinin kültüre alınmasını sağlayacak araştırmalara bütçe ayrılmalı. Üniversite ve özel sektör iş birliğiyle yeni üretim yöntemleri geliştirilmeli.

zamanda mideyi yatıştırıcı, bağışıklık güçlendirici ve afrodizyak etkileri olduğu da bilinir.

Ancak onu bu kadar özel yapan sadece şifası değil: Bu yumrular, doğada yetişmesi yıllar süren nadir bitkilerdir. Ve işin kritik noktası da burada başlıyor.

İhracat Neden Yasak?

Türkiye'de salep ihracatının yasak olmasının temel nedeni biyolojik çeşitliliğin korunması. Yani mesele tamamen çevresel. Çünkü doğadan kontrolsüzce toplanan salep orkidesi türleri, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Bu bitkilerin büyük çoğunluğu kültüre alınamıyor. Yani doğal

Samsun'da Küçükbaş Hayvancılık: Zorluklar, Umutlar ve Geleceğe Yolculuk

Küçükbaş hayvancılık, Samsun'un tarım ve kırsal yaşamındaki temel direklerinden biri. Ancak, ekonomik, demografik ve yapısal sorunlar sektörde geri çekilmelere neden oluyor. Samsun İl Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin 2007'de kuruluşundan bu yana geçen süreçte, sektör hem zor sınavlar verdi hem de umut ışıkları taşıdı.

Bu özel haberde, Birlik Başkanı Murat Karagöl'ün çarpıcı değerlendirmeleri ve Birlik faaliyetlerinin ayrıntılarını sizler için derledik.

Kırsalda Aile İşletmeleri, Büyük Emekler

Samsun İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği'nin misyonu, üyelerine çağdaş bilim ve teknolojiyi benimsetmek, onları desteklemek ve küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi için gereken çalışmaları yapmak. 2007 yılında 125 üyeyle başlayan yolculuk, bugün 2300'ü aşan üye sayısı ile devam ediyor.

Başkan Karagöl'ün de belirttiği gibi, "İşletmelerimiz çoğunlukla kü-

çük kapasiteli, aile işletmesi şeklinde faaliyet gösteriyor." Coğrafyanın yapısı, tarımsal üretimin biçimini belirlerken, bu ailelerin büyük emek ve bağlılıkla hayvanlarını yetiştirmesi de sektördeki devamlılığın anahtarı.

Üye Sayısı ve Destekler Artıyor

Birliğin 2024 yılı verileri, desteklerin önemli bir kısmının çiftçilere ulaştığını gösteriyor. İlk etap kuzu-oğlak desteklemesinden 1179 yetiştirici yararlanırken, toplamda 75 bin küçükbaş hayvan destek aldı. Ayrıca, 2 idari personel ve 3 tarım danışmanı, üyelerin ihtiyaçlarına yönelik sahada danışmanlık hizmetleri sunuyor.

Besleme, barınak şartları, hastalık

mücadelesi, yem optimizasyonu gibi konularda eğitimler ve saha uygulamaları düzenleniyor. TKDK, IPARD ve Tarım Bakanlığı destekli projeler hakkında bilgilendirmeler yapılıyor; uygun yetiştiricilere yönlendirmeler sağlanıyor.

Bu kapsamlı çalışmalar, birlik üyelerinin bilinçlenmesi ve hayvancılığın sürdürülebilirliği için büyük önem taşıyor.

Tehlike Çanları: Hayvan Varlığı Azalıyor

Ancak tüm bu destek ve çabalara rağmen, hayvancılık sektörü Samsun'da ciddi bir gerileme yaşıyor. Başkan Karagöl, "2018'den bu yana

yaklaşık 100 bin küçükbaş hayvan kaybettik. Yıllık ortalama 30 bin hayvan azalıyor.” sözleriyle durumun ciddiyetini gözler önüne seriyor.

Bunun temel nedenlerinden biri, kırsaldan yaşanan göç. Köy enstitülerinin kapatılmasıyla başlayan süreç, gençlerin köyden kopmasına, kırsal yaşamın ve hayvancılığın devamlılığının zayıflamasına yol açtı. Karagöl’ün ifadesiyle, “Çocuklar şehirde büyüyor, bir daha köye dönmüyor.” Bu durum hayvancılığın da gerilemesinde belirleyici oluyor.

Kırsala Yatırım Zorunlu

Başkan Karagöl, “Kırsal alanlara daha fazla destek verilmesi gerekiyor.” diyor ve ekliyor: “Tarım, Milli Savunma Bakanlığı gibi stratejik bir sektör haline gelmeli. Önümüzdeki yüzyılda enerji, su, gıda en önemli başlıklar olacak.”

Bu nedenle, hayvancılığın sürdürülebilirliği için merkezi ve yerel yönetimler, birlikler, tarım müdürlükleri ve belediyeler arasında koordinasyon şart. “Hangi bölgede, hangi hayvancılık türünün yapılacağı, iklim ve coğrafyaya uygun yöntemlerin belirlenmesi gerekiyor.”

Geleceğe Umutla Bakmak

Samsun İl Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği’nin bugün geldiği noktada, teknoloji ve bilimle donatılmış saha çalışmaları, çiftçilerin bilinçlendirilmesi ve desteklerin artırılması önemli bir rol oynuyor.

Başkan Karagöl’ün de altını çizdiği gibi, “Tarım okullarının köylere yakın olması, çocukların toprakla erken yaşta buluşması gerekiyor.” Kırsaldaki genç nüfusun korunması, hayvancılığın ayakta kalmasının da anahtarı.

Sonuç: Küçükbaşta Büyük Mücadele

Samsun’un küçükbaş hayvancılığı, zorluklarla dolu ama aynı zamanda büyük bir potansiyelin olduğu bir alan. Sektör, ailelerin emeği, birlik destekleri ve doğru politikalarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Gelecekte daha güçlü, sürdürülebilir ve verimli bir küçükbaş hayvancılık için; eğitim, destek ve kırsal kalkınma politikalarının entegre edilmesi şart.

Ve en önemlisi, köylerin, tarımın, hayvancılığın değerinin bilindiği, kırsala sahip çıkılan bir Türkiye hayali...

2025'in Ateşi: Türkiye Ormanlarını Kaybediyor

Bu yaz yalnızca ağaçlar değil, hatıralar, yaşam alanları ve sessizlik de kül oldu.

2025 yazı, Türkiye için sadece takvimde ilerleyen bir mevsim değil; büyük bir doğal yıkımın ve insan eliyle gelen felaketlerin yılı olarak kayda geçti. Ülkenin dört bir yanını saran orman yangınları, son yılların en geniş ve en ağır tablosunu oluşturdu.

1 Ocak – 22 Temmuz tarihleri arasında Türkiye genelinde çıkan 3.242 yangın, yaklaşık 80 bin hektarlık alanın kül olmasına yol açtı. Bunların 1.382'si doğrudan ormanlık alanlarda, geri kalanı kırsalda meydana geldi. Sayılar kuru ama yanan her alan, bir coğrafyanın hafızası, bir canlının

yuvası, bir insanın sessizce izlediği çocukluk manzarasıydı.

Yangınlardan en çok etkilenen iller arasında İzmir, Manisa, Çanakkale ve Muğla başı çekiyor. Sadece bu illerde değil, Türkiye'nin batısından doğusuna, kuzeyinden güneyine onlarca ilde onlarca köy boşaltıldı, binlerce insan tahliye edildi.

Bir Gecede Alev Alan Birikmiş Sorular

Sıcaklıklar arttı, rüzgâr güçlendi, ihmal büyüdü. Peki biz ne öğrendik?

İzmir'in Aliağa ilçesinde 25 Haziran'da başlayan yangınlar, rüzgârın ve yüksek sıcaklığın etkisiyle kısa sürede büyüyerek yerleşim yerlerine kadar ulaştı. Bölgeden tahliye edilenlerin sayısı 50 binin üzerine çıktı. Yangının şiddeti nedeniyle İzmir Adnan Menderes Havalimanı bile geçici olarak kapatıldı.

Sadece İzmir değil... Bursa, Karabük, Uşak, Kahramanmaraş, Hatay, Antalya ve Balıkesir gibi birçok şehirde orman yangınları meydana geldi. Bazı bölgelerde yangın hâlâ devam ederken, bazı yerlerde soğutma

çalışmaları günler sürdü. Karabük'te köyler boşaltıldı, Bursa'da hâlâ aktif alanlar var.

Risk Haritası Kırmızıda, Sistem Ne Kadar Hazır?

Uzmanlara göre bu yıl yangınların kontrol altına alınmasını zorlaştıran üç temel faktör var:

- Sıcaklıkların mevsim normallerinin 5-10 derece üzerinde olması
- Nem oranlarının düşüklüğü
- Rüzgâr hızının saatte 40-50 km'ye kadar ulaşması

Bu koşullar, orman yangını riskini en yüksek seviyeye çıkardı. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından oluşturulan Afet ve Yangın Risk Haritası'na göre Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri, "çok yüksek riskli" olarak sınıflandırıldı.

Ekipman Vardı, Müdahale Hızlıydı Ama...

Bu yıl önceki yıllara kıyasla daha fazla ekip ve ekipman sahadaydı:

- 27 uçak, 105 helikopter, 14 İHA, 1.766 arazöz

- 2.742 ilk müdahale aracı, 25.000 görevli personel

- 776 gözetleme kulesi (184'ü akıllı sistemli), 1.600 kritik noktada ekipler

Yangınların büyük çoğunluğu kısa sürede kontrol altına alındı. Ancak bu sefer başka bir soru gündeme geldi: "Neden bu kadar çok yangın çıktı?"

Yetkililere göre yangınların %98'i insan kaynaklı. İhmal, bilinçsizlik, dikkatsizlik... Bazen söndürülmeyen bir mangal, bazen atılan bir cam şişe,

bazen ise kasıtlı olarak çıkarılan yangınlar...

Hafıza Tazelenmeli

Yanan sadece ağaç değil.

Tarım arazileri, hayvanlar, köy evleri, zeytinlikler, çocukların oyun alanları, doğada yaşayan sessiz canlılar, geçmişin tanıkları da alevlerin içinde kayboldu.

Bu tablo yeni değil. 2021, 2022, 2023 ve 2024 yazlarında da büyük yangınlar yaşandı. Ancak hâlâ yangınlar başlamadan konuşulan önlemler değil, yangınlar sırasında konuşulan eksikler gündem oluyor.

Şimdi bir kez daha sormanın vakti:

Yangınlar kadar, hafızamız da kolayca mı yanıyor?

Bu sorunun cevabını önümüzdeki yaz, ne kadar hatırladığımız belirleyecek.

Sütün Gerçek Bedeli: **Üreticiye Yük, Tüketiciye Zam, Sanayiciye Kâr**

Ulusal Süt Konseyi, çiğ süt tavsiye fiyatına yedi ay sonra yüzde 7 güncelleme yaptı. Ancak sektör temsilcileri bu artışı "sembolik" buluyor. Küçük aile işletmeleri ineklerini kesime gönderiyor, büyük işletmeler kapasite düşürüyor. Süt zincirinde çöküş sessizce büyüyor.

USK Zammı Geldi, İnekler Kesime Gidiyor

Ulusal Süt Konseyi (USK), 1 Ağustos 2025 itibarıyla geçerli olmak üzere çiğ inek sütü tavsiye satış fiyatını litre başına net 18,35 TL olarak belirledi. Önceki fiyat 17,15 TL idi. Artış oranı yalnızca %6.99. Yaklaşık yedi ay aradan sonra gelen bu güncelleme, üreticiler nezdinde hayal kırıklığı yarattı. Açıklamanın ardından sektörden yükselen ilk tepkiler, bu zammın “sektörü kurtarmaya yetmeyeceği” yönünde oldu.

USK’nın fiyat açıklaması, yalnızca üreticilerin gelir beklentilerini değil, sektörün sürdürülebilirliğini de yeniden tartışmaya açtı. Küçük aile işletmeleri, artan maliyetler karşısında dayanacak güç bulamıyor. Zarar eden

üretici çareyi ineklerini kesime göndermekte buluyor. Büyük çiftlikler ise hayvan sayısını azaltarak üretimi kısıyor.

Rakamlar Gerçeği Yansıtmıyor

Konsey, fiyat belirlemesine dair gerekçesini açıklarken Nisan ayı maliyet raporuna dayandı. Ancak eleştiriler, bu maliyet analizinin hem güncel olmaması hem de gerçekçi bir piyasa analizine dayanmadığı yönünde. Açıklamaya göre, USK Nisan ayı sonrası için herhangi bir ayrıntılı maliyet verisi sunmadı. Gelen tepkiler üzerine “göstermelik” bir maliyet hesabı paylaşıldı ve üreticinin bu fiyatla %12 kâr ettiği savunuldu.

Ancak sahadaki tablo farklı. Girdi maliyetleri son aylarda katlanarak artarken (yem, enerji, işçilik, veterinerlik giderleri, nakliye), üreticinin bu fiyatla zarar ettiği açıkça ifade ediliyor. Hatta bazı bölgelerde litre başı üretim maliyetinin 20 TL’ye dayandığı belirtiliyor.

“Bu Fiyatla Süt Nereden Bulunacak?”

Eleştirilerin odağında USK’nın yapısı ve karar mekanizması yer alıyor. Kurulduğu günden bu yana sanayici temsilcilerinin ağırlıkta olduğu USK

yönetimi, çoğu zaman üreticinin değil, işleyici ve sanayicinin çıkarlarına göre hareket etmekte suçlanıyor. Bir üretici temsilcisi şu sert ifadeleri kullanıyor:

“Bu fiyatla ineklerin kesilmesi sonucu çiğ sütü nereden bulacaklardır? Bu kararın altında imzası olanlar ve buna sessiz kalanlar hayvancılık sektörünün göreceği kötü günlerden sorumludur.”

Görünüşe göre, açıklanan fiyat ne üreticiyi koruyor ne de geleceğe umut vadediyor.

Küçülen Süt Üretimi, Artan İthalat Riski

Çiğ süt fiyatlarının baskılanması uzun vadede yalnızca üreticiyi değil, tüm süt zincirini tehdit ediyor. Üretim azalırsa, bu defa süt ve süt ürün-

lerinde arz sıkıntısı yaşanacak. Zaten ithalata bağlı yem girdisi nedeniyle dışa bağımlı olan hayvancılık sektörü, ileride süt tozu veya UHT süt gibi ürünlerde ithalata daha çok yönelmek zorunda kalabilir.

Ayrıca süt üretiminin düşmesi, peynirden yoğurda tüm süt ürünlerinde fiyat artışına sebep olacak. Bu da doğrudan tüketiciye yansıyor.

Kısacası, üretici kazanmazsa, tüketici de ucuz ve sağlıklı süte ulaşamayacak.

Sektör Ne İstiyor?

Üretici ve bazı sivil toplum kuruluşları, çiğ süt fiyatlarının daha adil bir zeminde belirlenmesini istiyor. Talepler arasında şunlar öne çıkıyor:

- USK'nın yapısının yeniden düzenlenmesi: Karar alma süreçlerin-

de üretici temsilcilerinin ağırlığının artırılması.

- Aylık veya üç aylık periyotlarla güncel maliyet analizlerinin yayınlanması.
- Tavsiye fiyatın üretim maliyetinin altına düşmemesi ve desteklerin zamanında ödenmesi.
- Üretici lehine müdahale alım fiyatlarının uygulanması.

Tarımda adalet yalnızca raflardaki etiket fiyatlarıyla ölçülmez. Sütün litre fiyatına yapılan %7 güncelleme, üreticinin umutlarını değil, hayvanlarını kesime gönderdiği bir ekonomik ortamda geldi. Günü kurtarmaya çalışan bu tip düzenlemeler, uzun vadede sektöre daha büyük kayıplar olarak geri dönebilir. Gerçek çözüm, üreticinin alın terini hesaba katan, sürdürülebilir ve şeffaf bir tarım politikasıdır.

İşsizlikle Mücadelede Kırsal Model!

Türkiye’de genç işsizliği uzun süredir çözüm bekleyen yapısal sorunlardan biri olarak gündemdeki yerini koruyor. Özellikle büyük şehirlerde iş bulmakta zorlanan genç nüfus, eğitim hayatının ardından geleceğini şekillendirmekte zorluk yaşıyor. Bu durum, devlet kurumlarını genç işsizliğiyle mücadeleye yönelik daha kapsamlı adımlar atmaya sevk ediyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın ortak çalışmasıyla hazırlanmakta olan yeni bir teşvik programı, kırsala göçü teşvik ederek hem tarım ve hayvancılıkta genç katılımını artırmayı hem de işsiz gençlere yeni bir istihdam alanı yaratmayı hedefliyor. Hükümetin planladığı bu kapsamlı proje ile gençlerin köylere yerleşerek üretime katılması amaçlanıyor.

İşsiz Gençlere Kırsalda Yeni Bir Başlangıç Fırsatı

Proje kapsamında işsiz gençlerin köylere taşınması ve tarım-hayvancılık faaliyetlerine dâhil olması için çok sayıda destek mekanizması devreye alınacak. Açıklanan planlamaya göre şu desteklerin sunulması bekleniyor:

- Tarla, sera veya hayvancılık tesisi kurmak isteyen gençlere hibe desteği verilecek.
- Gençlerin köy evlerinde barınabilmeleri için konut yardımı sağlanacak.
- Tarım makineleri ve tohum temini için sıfır faizli kredi verilecek.
- Katılımcılara iki yıl süreyle SGK prim desteği sağlanacak.

Bu desteklerin gençlerin üretim faaliyetlerine başlamasını kolaylaştırması ve kırsalda yaşam kurmalarını teşvik etmesi hedefleniyor.

Kırsal Kalkınmada Yeni Bir Dönem

Proje kapsamında ayrıca özellikle kırsalda boş kalan veya terk edilmiş köy evlerinin genç çiftçilere tahsis

edilmesi planlanıyor. Tarım ve hayvancılıkla ilgilenen gençler için gerekli eğitim programlarının ve tarım danışmanlığı hizmetlerinin de sağlanması bekleniyor. Böylece hem üretim sürecine bilinçli bir katılım teşvik edilecek hem de genç çiftçiler teknik bilgiye dayalı bir üretim süreciyle desteklenmiş olacak.

Bu kapsamlı teşvik modeliyle hem kırsal alanların canlandırılması hem de kentlerdeki işsizlik baskısının hafifletilmesi amaçlanıyor. Projenin 2025 yılı itibarıyla açıklanması öngörülmüyor. Tarım ve Orman Bakanlığı kaynakları, çalışmaların son aşamaya geldiğini ve teşvik paketinin Eylül ayında kamuoyuna duyurulmasının planlandığını ifade etti.

Eğer Hayata Geçerse...

Söz konusu proje hayata geçirilirse, kırsal kalkınma açısından birçok potansiyel fayda doğabilir. Bunların başında; tarımda yaşanan nüfusun gençleşmesi, üretim kapasitesinin artırılması ve atıl kalan kırsal alanların yeniden değerlendirilmesi geliyor. Aynı zamanda gençlerin üretim sürecine katılmasıyla tarımsal yeniliklere daha açık bir yapı oluşabilir.

Şehirlerdeki yoğun işsizlik yükünün azalması, büyükşehirlerden kırsala gönüllü göçün teşvik edilmesi ve sosyal yardıma bağımlı genç nüfusun üretime entegre edilmesi de sistemin uzun vadeli katkıları arasında değerlendirilebilir. Eğitim desteğiyle donatılmış genç çiftçilerin kırsal yaşamı sürdürülebilir kılması, yerel ekonominin güçlenmesine de katkı sunabilir.

Suda pH Değeri Neyi Gösterir? Su Kalitesinin Sessiz İmzası

Bir bardak su, bize sadece serinlik sunmaz. Aynı zamanda o berrak sıvının içinde saklı bir kimyasal denge, sağlığınıza doğrudan etki eder. Bu dengeyi belirleyen en önemli faktörlerden biri ise pH değeridir. Peki pH değeri nedir? Daha da önemlisi, hangi pH aralığı kaliteli içme suyu anlamına gelir?

pH Nedir?

pH (potansiyel hidrojen), bir sıvının asidik mi yoksa bazik mi olduğunu gösteren bir ölçüdür. 0'dan 14'e kadar bir skalada değerlendirilir:

- pH 7: Nötr (saf su)
- pH < 7: Asidik
- pH > 7: Bazik (alkali)

İçme suyunun pH değeri bu skalada nerede duruyorsa, suyun tadı, vücuda etkisi ve mineral dengesi de buna göre değişir.

Sağlıklı İçme Suyu Hangi pH Aralığında Olmalı?

Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) ve Türkiye'deki sağlık otoritelerine göre, içme suyunun pH değeri 6.5 ile 8.5

arasında olmalıdır. Bu aralık, suyun ne çok asidik ne de çok bazik olduğunu gösterir. Ancak pH değeri tek başına suyun kalitesini belirlemez. İçindeki mineraller, sertlik derecesi, mikrobiyolojik temizlik gibi pek çok faktörle birlikte değerlendirilmelidir.

- pH 7.0–7.5: Genellikle en doğal ve dengeli aralıktır.

- pH 7.5–8.5: Hafif alkali sular, vücut için dengeli mineral desteği sağlar.

- pH > 9.0: “Alkali su” olarak bilinir. Bazı diyetlerde öne çıkar, ancak sağlık açısından bilimsel bir üstünlük henüz kanıtlanmış değildir.

- pH < 6.5: Suyun fazla asidik olması hem tadını bozar hem de borularda aşındırıcı etki yapabilir. Uzun vadede mide ve diş sağlığı açısından sakıncalı olabilir.

Neden pH Değeri Önemlidir?

pH değeri, suyun içerdiği minerallerle doğrudan ilişkilidir. Asidik sular genellikle düşük mineral içerirken, alkali (bazik) sular kalsiyum, magnezyum ve sodyum gibi mineraller yönünden daha zengindir. Ancak bu mineral zenginliği, her zaman sağlıkla eş anlamlı değildir. Vücudun ihtiyacı olan mineral dengesine uygun içme suyu, günlük tüketimde çok daha önemlidir.

Aşırı pH Dengesizliği Ne Gibi Sorunlara Yol Açar?

Çok düşük pH (asidik): Diş minesine zarar verebilir, mide asidini artırabilir, su borularını aşındırabilir.

Çok yüksek pH (bazik): Tadı sabunumsu olur, mide asidini bastırabi-

lir, bazı kişilerde sindirim sorunlarına neden olabilir.

Sonuç: Denge En Kalitelisi

İçme suyu seçerken sadece markaya değil, suyun etiketinde belirtilen pH değeri ve mineral içeriğine de dikkat etmek gerekiyor. Çünkü suyun kalitesi, sadece görünür berraklığıyla değil, görünmeyen dengesiyle de ölçülür. Her ne kadar yüksek pH'lı sular “alkali su” olarak pazarlansa da en güvenli ve kaliteli tercih, 6.5 ile 8.5 arasında kalan doğal kaynak sularıdır.

Sağlığımız için su içerken bile dengeyi unutmamak gerekiyor. Unutmayın, su hayattır; ama kaliteli su, sağlıklı hayatın ta kendisidir.

pH Değeri ve Vücudun Asit-Baz Dengesi Arasındaki İlişki

Vücudumuz, homeostaz adı verilen hassas bir denge sistemine sahiptir. Bu sistem sayesinde iç ortamda pH 7.35–7.45 aralığında sabit tutulur. Bu dengeyi korumak için böbrekler, akciğerler ve kan tampon sistemleri sürekli çalışır. Tükettiğimiz içme suyu da bu sistemin bir parçası olabilir. Aşırı asidik ya da aşırı bazik sular, bu dengeyi doğrudan bozmaz ama dolaylı olarak sindirim sistemi ve mineral emilimi üzerinde etkili olabilir. Özellikle mide sorunları yaşayan ki-

şiler, suyun pH değerine daha duyarlı olabilir.

pH Ölçümü Nasıl Yapılır?

Su kaynağının pH değerini öğrenmek için çeşitli yöntemler kullanılabilir. Ev tipi pH test kitleri (turnusol kağıtları veya dijital pH metreler) sayesinde musluk suyunun ya da hazır suyun pH'ı kolayca ölçülebilir. Ancak güvenilir sonuçlar için laboratuvar ortamında yapılan analizler her zaman daha kesin veriler sağlar. Marketten alınan ambalajlı sularda ise genellikle pH değeri etikette belirtilir. Ancak bu değerın şişeleme anındaki değer olduğunu, depolama koşullarına bağlı olarak zamanla değişebileceğini unutmamak gerekir.

Doğal Kaynak Sularında pH Neden Farklıdır?

Farklı coğrafyalardan çıkan doğal kaynak suları, geçtikleri yer altı tabakalarının yapısına göre farklı minerallerle zenginleşir. Örneğin, kireçtaşı gibi kalsiyumca zengin bölgelerden çıkan suların pH değeri genellikle daha yüksektir. Volkanik kayalardan süzülen sular ise daha düşük pH'a sahip olabilir. Bu farklılıklar, her bir doğal suyun kendine özgü bir lezzeti ve mineral profili olmasını sağlar. Bu nedenle pH sadece bir sayı değil, suyun “karakterini” anlatan bir göstergedir.

Çiftçilerin Görünmeyen Sağlık Mücadelesi

Güneşin altında uzun saatler çalışan, kimyasal ilaçlara çıplak elle temas eden, sırtında gün boyu yük taşıyan ve çoğu zaman doktora gitmeyi erteleyen çiftçiler... Tarımın omurgası olan üreticiler, görünmeyen bir başka krizle daha karşı karşıya: Sağlık sorunları.

Tarlalar sürülüyor, tohumlar saçılıyor, hayvanlar sağılırken gün doğuyor. Türkiye'nin dört bir yanındaki çiftçiler, ülkenin gıda ihtiyacını karşılamak için sabahın ilk ışıklarıyla işe koyuluyor. Ancak görünmeyen bir tablo daha var: Toprağı işleyen bu eller, her gün ciddi sağlık riskleriyle burun buruna. Yetersiz iş güvenliği, düşük sağlık bilinci, ekonomik zorluklar ve tarımsal ilaçlara doğrudan maruziyet; çiftçilerin sağlığını tehdit eden başlıca unsurlar arasında yer alıyor.

Sırt Ağrısından Kansere Uzanan Yol

Tarım işçileri ve çiftçiler, beden gücüne dayalı bir yaşam sürüyor. Özellikle uzun süre eğilerek çalışma, ağır yük kaldırma, yanlış duruşlar ve dinlenmeden geçen saatler; kas-iskelet sistemi sorunlarını beraberinde getiriyor. Bel ve sırt ağrıları, fıtık,

diz problemleri çiftçiler arasında en yaygın rahatsızlıklar arasında.

Ancak işin bir de görünmeyen tarafı var: Zirai ilaçlara maruziyet. Pestisitler, herbisitler, gübreleme ürünleri... Koruyucu ekipman olmadan yapılan ilaçlama işlemleri, başta cilt hastalıkları, solunum yolu sorunları ve zehirlenmeler olmak üzere pek çok ciddi hastalığa yol açabiliyor. Uzun vadede ise bu kimyasalların bazı türleriyle temasta bulunan kişilerde kanser riski artıyor. Özellikle lenfoma ve bazı kan türleriyle tarımsal ilaçlar arasında ilişki kuran bilimsel araştırmalar mevcut.

Güneşin Altında Sessiz Tehdit: Cilt Kanseri ve Göz Problemleri

Açık alanda çalışan çiftçiler, uzun süreli UV ışınlarına maruz kalıyor. Bu durum, yıllar içinde ciltte lekelenme-

lere, erken yaşlanmaya ve hatta cilt kanserine yol açabiliyor. Şapka, uzun kollu giysi ya da güneş kremi kullanımı hâlâ birçok bölgede yaygın değil. Ayrıca göz sağlığı da risk altında: UV ışınları katarakt gibi göz hastalıklarını tetikleyebiliyor.

Solunum Yolu Hastalıkları

Tozlu tarla ortamı, hayvansal gübreler, saman ve kimyasal kokular... Tüm bu faktörler çiftçilerin solunum sistemini tehdit ediyor. Alerjik astım, KOAH (Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı) gibi rahatsızlıklar, özellikle yaşlı çiftçilerde sıklıkla görülüyor.

Psikolojik Sağlık Göz Ardı Ediliyor

Ekonomik baskılar, borç yükü, doğal afetler, ürünün para etmeme riski ve yalnızlık hissi... Bütün bunlar bir araya geldiğinde çiftçilerin psikolojik sağlığı da ciddi zarar görüyor. Yapılan araştırmalar, kırsalda yaşayan çiftçilerin depresyon ve anksiyete oranlarının şehirde yaşayanlara kıyasla daha yüksek olduğunu ortaya koyuyor. Ancak kırsalda psikolojik destek hizmetlerine erişim çok kısıtlı.

Toprak, emek ister. Ama bu emeği verenlerin sağlığı da bir o kadar değerli. Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği, sadece tohumun toprağa düşmesine değil; o tohumu eken insanın sağlıklı kalmasına da bağlı. Artan sağlık problemleriyle baş etmek için kırsal sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, çiftçilerin bilgilendirilmesi ve iş sağlığı uygulamalarının yaygınlaştırılması artık bir tercih değil, zorunluluk.

GELECEK TARIMSIZ, TARIM SİGORTASIZ OLMAZ!

Mobil uygulama için

tarsim.gov.tr
ALO TARSİM 172

TARSİM[®]
tarımın sigortası

Tarımı Bırakanlar mı Suçlu, Sistemi Kurmayanlar mı?

Tarlasını süren kalmadı, ağılı boş, fidanı kuruyan, mahsulü para etmeyen üretici köyü terk ediyor. Kimileri bu gidişi “köylünün toprağa sırt çevirmesi” diye okuyor. Oysa gerçek çok daha karmaşık: Tarım yalnızca bir üretim biçimi değil, sistem meselesidir. Ve bu sistem yıllardır kurulmadı.

Anadolu’nun dört bir yanında sessiz bir göç yaşanıyor. Traktör sesiyle uyanan köylerde artık kuş cıvıltısı bile zor duyuluyor. Her yıl binlerce çiftçi, toprağını ekmekten vazgeçiyor. Tarlalar satılıyor, hayvanlar kesiliyor, ahırlar kilitleniyor.

Şehirdeki birçok kişi bu durumu “tarımı terk etmek” olarak okuyor ve genellikle faturayı çiftçiye kesiyor:

“Gençler toprağa sahip çıkmıyor.”

“Eskisi gibi üretmek istemiyor kimse.”

“Kolay paraya alıştılar.”

Peki bu iddialar ne kadar gerçek? Gerçekten çiftçi mi kaçtı, yoksa kaçmak zorunda mı kaldı? Tarımı bırakanlar mı suçlu, yoksa onları bu yola mecbur bırakan sistem mi?

Köylünün Topraktan Kopuşu: Bir Tercih mi, Mecburiyet mi?

Tarımı terk etmek bir tercih değil; giderek zorunluluk hâline geldi. Tohumdan ürüne uzanan zincirin her halkasında çiftçiye karşı birikmiş maliyet, risk ve belirsizlik var.

Mazot litre litre artıyor. Gübre ve yem fiyatları dövize bağlı. Elektrik faturaları, sulama giderleri cep yakıyor. Ama ürün hâlâ aynı fiyata alınıyor, hatta çoğu zaman zararına satılıyor.

Bir çiftçi düşün:

- Hasat zamanı geldiğinde ürününü satacak yer bulamıyor.
- Aracı sistemi ürününü ucuza alıyor.
- Hal yasaları çiftçiden yana değil.
- Ürün para etmediğinde sigorta sistemi devreye girmiyor.

• Ve en acısı: Zarar ettiğinde kimse “geçmiş olsun” demiyor.

Bu şartlarda tarımı bırakmak, köyü terk etmek bir ihanet değil; çoğu zaman bir hayatta kalma refleksi.

Gençler Neden Tarıma Dönüyor?

“Gençler köyde kalmıyor.”

Evet, bu doğru. Ama neden?

Bugün 20’li yaşlarında olan bir gencin önünde iki seçenek var:

1. Babasından kalma 30 dönümlük tarlayı sürmeye devam etmek,

2. Asgari ücretle de olsa şehirde sabit bir maaşla çalışmak.

Birinci seçenekte:

- İş güvencesi yok.
- Sosyal sigorta çoğu zaman yapılmıyor.
- Tarlayı ekerken kullandığı makine hâlâ dedesinden kalma.
- Pazar garantisi yok.

• En ufak bir doğal afette (dolu, kuraklık, sel) yılın tüm emeği çöpe gidiyor.

İkinci seçenekte ise:

- Ne kadar az olsa da bir maaş var.
- Hafta sonu tatili var.
- En azından yaşadığı şehirde sosyal hayat var.

Tarımı bir gelecek olarak görmeyen gençlerin tercihini “vurdumduymazlık” olarak yorumlamak adil de-

ğil. Çünkü ortada parlak bir tarımsal gelecek gösterilmiyor.

Bir Meslek Olarak Görülmeyen Çiftçilik

Çiftçilik hâlâ “işsiz kalanın yaptığı iş” gibi görülüyor. Ne yazık ki tarım ne eğitim sisteminde ne de medya ve kültürel anlatılarda bir meslek olarak sunulmuyor.

Oysa Avrupa’da çiftçilik, ciddi bir mesleki formasyona dayanıyor. Tarım lisesi ve fakülteleri cazip hale getirilmiş, destek paketleri sadece üretimi

değil üreticiyi de koruyor.

Türkiye’de ise tarımla uğraşan biri:

- Emekliliği için prim yatırmakta zorlanıyor.
- Tarım BAĞ-KUR’u ile ilgili çok az bilgiye sahip.
- Devlet desteğinden nasıl yararlanacağını bile çoğu zaman bilmiyor.

Üretici bilinçsiz değil; yalnız bırakılmış. Bu yalnızlık, zamanla toprağa küskünlük getiriyor.

Yalnız Bırakılan Kadın Çiftçiler

Tarımsal üretimin bel kemiği olan kadınlar, sistemin en çok göz ardı ettiği kesim.

Çoğu kadın çiftçi:

- Kayıt dışı çalışıyor.
- Sosyal güvencesi yok.

- Tarım desteklerinden yararlanamıyor.
- İsmi tarlanın tapusunda bile geçmiyor.

Kadın emeği olmadan köyde üretim sürmez. Ama kadın görünmeden üretim de görünmüyor. Tarımsal kalkınma, kadınların kırsalda sosyal haklara erişimi olmadan mümkün değil.

Tarım Politikaları Parça Parça, Vizyon Yok

Destekler var, evet. Ama bu desteklerin sürdürülebilir bir etkisi yok.

Kimi zaman dönüme göre destek veriliyor, kimi zaman hayvana göre. Ama ne yazık ki bu destekler:

- Üretim planlamasına dayanmıyor,
- Üreticiyi uzun vadede gü-

vende hissettirmiyor,

- Kooperatifleşmeyi desteklemiyor,
- Alım garantisi sunmuyor.

Yani çiftçi hangi ürünü ekeceğini değil, hangi üründe daha az zarar edeceğini düşünüyor.

Köyünü terk eden genç suçlu değil. Hayvanını satıp şehirde şoförlük yapan baba da. Tarlasını ekmeyip müteahhide veren dede de değil. Çünkü onlar sistemi terk etmedi. Sistem onları terk etti.

Tarımı sürdürülebilir hale getirmeyen, çiftçiyi koruyamayan, gençleri teşvik etmeyen, kadın emeğini görünmez kılan bir yapıdan söz ediyoruz.

Tarımı bırakanların değil, tarımı yaşanabilir kılmayanların sorgulanması gereken bir çağdayız.

Bugün hâlâ üretmeye çalışan çiftçilere tek bir borcumuz var:

Seslerini duymak, değil susmak.

Arıcılıktan Kozmetiğe: Balın Sıradışı Kullanımları

Bal deyince çoğumuzun aklına hemen kahvaltı sofraları ya da tatlılar gelir. Oysa bu altın rengi mucize, yiyecek ve içeceklerin çok ötesinde, şaşırtıcı ve yaratıcı kullanımlara sahip. İşte balın en sıradışı kullanım alanları:

Doğal Tutkal ve Koruyucu Madde

Bal, yapışkan ve koruyucu özelliği nedeniyle tarih boyunca doğal tutkal olarak kullanılmıştır. Antik çağlarda, ahşap işleri ve zanaat ürünlerinde küçük parçaları bir arada tutmak için bal kullanıldığı belgelenmiştir. Günümüzde ise bazı doğal ürünlerde, yapışkanlık ve koruma amaçlı bileşen olarak yerini alıyor.

Arıcılık ve Bitki Tozlaşmasında Destekleyici

Bal, arıların ürettiği temel ürün olmakla beraber, arı kolonilerinin sağlığını destekleyen özel karışımlar içinde kullanılıyor. Bazı çiftçiler, arıların daha verimli çalışması için bal karışımlarını besin takviyesi olarak kullanıyor. Bu, doğrudan balın kendisinden çok, arı ekosisteminde kritik bir rol oynamasını sağlıyor.

Doğal Antiseptik ve Yara Bandı

Modern tıpta bile balın antiseptik özellikleri keşfedilmiş durumda. Özellikle manuka balı, enfeksiyon riskini azaltmak ve yaraların iyileşme sürecini hızlandırmak için medikal bantlarda kullanılıyor. Bu kullanım, balın en ilginç ve sıradışı alanlarından biri olarak öne çıkıyor.

Doğal Aromaterapi ve Parfüm Üretimi

Balın kendine has, tatlı ve zengin kokusu, parfüm endüstrisinde benzersiz bir doğal aroma maddesi olarak değerlendiriliyor. Bazı lüks parfümler, kalıcılığı artırmak ve sıcaklık hissi vermek için bal bazlı notalar içeriyor. Aromaterapide ise rahatlatıcı etkisiyle tercih edilen bal, koku terapisi seanslarında kullanılıyor.

Sanat ve El Sanatlarında Malzeme

Bal, balmumu gibi diğer arı ürünleriyle birlikte sanat ve el işi projelerinde kullanılıyor. Örneğin, bal bazlı doğal boyalar, mum yapımı ve ahşap cilalama gibi işlerde tercih edilir. Bu sayede hem çevre dostu hem de sağlıklı malzemelerle yaratıcı işler ortaya konabiliyor.

Sağlık ve Spor Alanında Enerji Takviyesi

Bal, sporcular arasında doğal enerji kaynağı olarak popüler. Ancak buradaki sıradışı kullanım şekli, balın özel karışımlar halinde dayanıklılık artırıcı içeceklerde kullanılmasıdır. Bu karışımlar, sadece tatlılık değil, hızlı emilen enerji ve vitamin desteği sağlıyor.

Kültürel ve Spiritüel Ritüellerde Kullanım

Dünyanın farklı kültürlerinde bal, sadece besin değil, kutsal bir madde olarak kabul edilir. Bazı ritüellerde, şifa ve bereket sembolü olarak bal kullanılır. Örneğin, eski Mısır ve Hindistan geleneklerinde, bal hem bedeni hem ruhu arındırmak için tercih edilen önemli bir araçtır.

Bal, sadece mutfakta kullanılan bir tatlıdan çok daha fazlası. Tutkal olmaktan parfüme, tıbbi bandajdan spiritüel ritüellere kadar uzanan sıradışı kullanım alanları, onun doğadan gelen benzersiz bir mucize olduğunu kanıtıyor. Arıcılığın altın ürünü bal, hayatımızın pek çok alanında beklenmedik biçimlerde yer almaya devam ediyor.

Dondurma Fiyatları Cep Yakıyor, Tüketim Azalıyor!

Yaz aylarının en tatlı serinliği, her yaştan insanın keyifle tükettiği dondurma, 2025 yazında ne yazık ki birçok kişi için ulaşılması zor bir lüks haline geldi. Yıllardır yazın simgesi olan dondurma, bu yıl fiyat artışlarıyla gündemde. Türkiye genelinde dondurma fiyatları adeta uçuşa geçti; İstanbul'un bazı semtlerinde bir top dondurma 200 TL'ye kadar satılıyor. Hal böyle olunca da vatandaş, dondurma tezgahlarının önünden eli boş geçmek zorunda kalıyor.

Dondurmanın Topu 50 TL – Peki, Kim Alabiliyor?

Eskiden sokak aralarında dondurmacı arabalarının önünde kuyruklar oluşurdu. Şimdi ise aynı kuyruğu fiyat tabelaları karşısında düşünen, vazgeçen insanlardan görmek mümkün. Ortalama bir dondurmacıda bir top dondurma 50 TL'ye satılıyor. Üstelik bu rakam, bazı butik ve özel üretim yapan dondurmacılarda 100 TL'yi, lüks semtlerde ise 200 TL'yi buluyor.

Bu durum yalnızca dışarıda yenen dondurmaya değil, market dondurmalarını da etkiliyor. Geçtiğimiz yıl 20-25 TL'ye alınabilen paketli dondurmalar, bu yıl 45-60 TL arasında değişiyor. Aile boyu dondurmalarda ise fiyatlar 100 TL'yi çoktan aştı.

Ekonomik Koşullar, Üretim Maliyetleri ve Enerji Giderleri

Peki, dondurmanın bu denli pahalılaşmasının ardında ne yatıyor?

Uzmanlara göre 2025 yılı itibarıyla dondurma üretiminde kullanılan hammaddelerin (süt, şeker, kakao, vanilin vb.) fiyatlarında ciddi artışlar yaşandı. Döviz kurundaki dalgalanmalar da ithal edilen katkı maddeleri ve ambalaj giderlerini doğrudan etkiledi. Tüm bunlara ek olarak, enerji maliyetlerinin artması – özellikle soğutma ve saklama koşulları gerektiren dondurma gibi ürünlerde – üretici maliyetini ikiye, hatta üçe katladı.

Dondurma sektöründe faaliyet gösteren küçük işletmelerin büyük bir

kısmı ise ya fiyat artışı yapmak zorunda kaldı ya da üretimi kısıtladı. Bu da rekabetin düştüğü, ürün çeşitliliğinin azaldığı ve fiyatların daha da yukarı tırmandığı bir süreci beraberinde getirdi.

Tüketim Alışkanlıkları Değişti: Dondurma Lüks Hale Geldi

Artan fiyatlar, doğal olarak tüketici davranışlarını da etkiledi. Eskiden haftada birkaç kez dondurma tüketen bireyler, artık ayda bir kez dondurma almayı “kendine ödül” olarak tanıyor. Aileler, çocuklarına dondurma almak yerine evde buz kalıplarında hazırlanan meyveli karışımları tercih etmeye başladı.

Esnaf da Şikayetçi: “Müşteri Bakıyor, Gidiyor”

Dondurmacılar da bu durumdan memnun değil. Bazı esnaflar, gelen müşterilerin fiyatları görünce hiçbir şey almadan uzaklaştığını, özellikle gençlerin ya da öğrencilerin “pahalı” diyerek tezgaha bile yaklaşmadığını belirtiyor.

Dondurma Kültürü Tehlikede mi?

Türkiye’nin bazı bölgelerinde geleneksel yöntemlerle yapılan ve kültürel

miras olarak kabul edilen dondurmalar da bu yükselişten nasibini aldı. Maraş dondurması gibi geleneksel tatlar, turistlere yönelik fiyatlarla satışa sunulurken, yerli halk için erişilmez hale geldi. Bu durum hem tüketimi hem de kültürel yayılımı olumsuz etkiliyor.

Uzmanlar, özellikle çocuklar için önemli bir yaz ritüeli olan dondurma tüketiminin azalmasının hem ekonomik hem de sosyal açıdan dikkatle izlenmesi gerektiğini belirtiyor.

Serinlik Yerini Hayal Kırıklığına Bıraktı

Yaz denilince akla gelen ilk şeylerden biri olan dondurma, artık keyif değil, hesap kitabı yapılması gereken bir ürün haline geldi. Fiyatlar bu şekilde artmaya devam ederse, dondurma sadece bazı kesimlerin erişebildiği bir ürün olacak gibi görünüyor. Oysa bir top dondurma, çocukluk anılarımızın, yaz akşamlarımızın, tatil sohbetlerimizin tam ortasında durur. Umarız bu tatlı geleneği kaybetmeden, yeniden ulaşılabilir hale getirebiliriz.

Tarladan Tezgaha Ulaşan Yolun Sessiz Kaybedeni **Üretici!**

Gıda fiyatları her geçen gün yükseliyor. Market raflarında etiketler her hafta değişiyor. Vatandaş, pazara gitmeden önce hesap yapıyor, alışveriş filesi artık eskisi kadar dolmuyor. Ancak bu yükselen fiyatların bir de perde arkası var: Tüketici aldığı domatese 30 lira öderken, o domatesi yetiştiren çiftçi çoğu zaman maliyetini bile karşılayamıyor.

Peki burada ters giden ne? Neden tüketici çok ödüyor ama üretici kazanamıyor?

Tarladaki Emek, Tezgahta Kâr Olmuyor

Bir kilo domatesin raf fiyatı 30-40 TL arasında değişirken, aynı ürün üreticiden 5-6 liraya alınıyor. Bu fark, nakliye, aracı firmalar, komisyoncu-

lar, vergiler ve market kâr marjıyla katlanarak büyüyor. Ancak zincirin en başındaki çiftçi, bütün riskleri alan, toprağı işleyen ve ürünü yetiştiren kişi, en az kazanan olmaya devam ediyor.

Birçok üretici, “Ürün tarlada para etmiyor” diyerek ya ürününü toptan satmak zorunda kalıyor ya da zarar etmemek için hasat bile yapmadan mahsulü tarlada bırakıyor. Üstelik bu sadece domates, biber gibi sebzelerde

değil; süt, et, buğday gibi temel gıdalarda da geçerli.

Maliyetler Arttı, Kazanç Yerinde Saydı

2025 yılı itibarıyla gübre, mazot, ilaç ve yem fiyatları neredeyse ikiye katlandı. Çiftçi, toprağı ekip biçmek için bankaya borçlanmak zorunda kalıyor. Ancak ürününü sattığında elde ettiği gelir, maliyetleri bile karşılamıyor. Üretici bu çıkmazda ya üretimi bırakıyor ya da tarımı tamamen terk ederek şehre göç ediyor.

Tarım Kredi Kooperatifleri ya da devlet destekleri her ne kadar kısmi bir rahatlama sağlasa da sistemik sorunlar nedeniyle bu destekler de çoğu zaman yetersiz kalıyor. Birçok çiftçi, “Her şey arttı, ama bizim kazancımız hep yerinde sayıyor,” diyerek seslerini duyurmaya çalışıyor.

Tüketici de Mağdur, Üretici de

Ortada ilginç bir paradoks var: Tüketici sürekli artan fiyatlardan şikâyetçi, üretici ise “Ürün para etmiyor” diyor. Peki aradaki uçurumda kazanan kim?

Cevap: aracı zincirler. Tarladan çıkan ürün, tüketiciye ulaşana kadar birçok el değiştiriyor. Bu süreçte ürünün fiyatı katlanıyor, ancak üreticinin kazancı artmıyor. Ne yazık ki Türkiye’de tarımın en büyük sorunlarından biri, bu adaletsiz dağılım zinciri.

Üretim Devam Etmezse Raflar da Boş Kalır

Uzmanlar, bu gidişatın yalnızca çiftçiyi değil, ülke gıda güvenliğini de tehdit ettiğini belirtiyor. Her yıl daha fazla çiftçi üretimi bırakıyor. Tarım yaşıyor, gençler üretime sıcak bakmıyor. Çünkü gelecek göremiyorlar.

Eğer bu tablo değişmezse, orta vadede Türkiye daha fazla gıda ithalatına muhtaç hale gelebilir. Oysa Türkiye, dört mevsimi yaşayan, verimli topraklara sahip bir tarım ülkesi. Sorun, üretimin değil, sistemin yönetiliş biçiminde yatıyor.

Fileyi Doldurmak İçin Önce Tarlayı Doyurmak Gerek

Tüketicinin daha ucuza, üreticinin daha fazla kazanarak satabileceği bir sistem mümkün. Bunun yolu ise şeffaf, denetimli ve üreticiyi merkeze

alan bir tarım politikasıyla mümkün olabilir. Kooperatifleşme, yerel üretim zincirlerinin güçlendirilmesi ve doğrudan satış modelleri bu konuda umut verici adımlar arasında yer alıyor.

Çünkü üretici kazanmazsa üretim durur. Üretim durursa, raflar boşalır. Ve hiçbir file, içi boş rafların önünde dolmaz.

Emeğin Karşılığı, Etiketlerde Değil

Tarım sadece bir meslek değil; bir yaşam biçimi. Çiftçi yalnızca ürün değil, geleceğimizi de yetiştiriyor. Bugün dondurma, su, sebze, meyve derken hayatın en temel ihtiyaçları lüks haline gelirken, “file dolmadan çiftçinin cebi dolar mı?” sorusu da sadece ekonomik değil, vicdani bir sorgulamaya dönüşüyor.

Tezgahta Mütevazı, İçerikte Zengin Besin Kabak

Ne kadar sade görünürse görünsün, kabak aslında sağlık dolu bir yaz klasiğidir. Ağustos ayının bereketli sofralarının vazgeçilmezi olan kabak, sadece hafifliğiyle değil, detoks etkisi ve vitamin zenginliğiyle de öne çıkıyor. Peki bu mütevazı sebze neden daha fazla ilgiyi hak ediyor?

Yazın ortasında, pazar tezgahlarında dikkat çekmeden köşeye çekilmiş gibi duran bir sebze: kabak. Ne domates gibi albenili, ne patlıcan gibi gösterişli. Ama ne zaman sofraya girse, hem midneyi rahatlatır hem bedeni.

Özellikle Ağustos ayı, kabağın en bol ve en lezzetli olduğu zaman dilimidir. Tarladan yeni koparılmış, su oranı yüksek, aroması tam oturmuş taze kabaklar... Bu dönemde yalnızca zeytinyağlılar ya da kızartmalarla değil, çorbasından tatlısına, köftesinden mücverine kadar pek çok tarifte kendine yer bulur.

Ancak kabağın değeri yalnızca mutfakta değil; sağlık açısından

sunduğu faydalarla da dikkat çekici. Hafifliğiyle yaz aylarında midneyi yormaz, vitamin ve mineral zenginliğiyle vücudu destekler.

Kabak Nedir, Ne Zaman Yetişir?

Türkiye'de en çok sakız kabağı (yeşil kabak) ve bal kabağı tüketilir. Sakız kabağı, sıcak iklimi sever; Mayıs ayında ekilir ve Haziran-Eylül arasında hasat edilir. Özellikle

Ağustos, bu sebzenin hem en taze hem en ekonomik bulunduğu aydır.

Yani kabak şu an tam mevsiminde!

Kabağın Besin Değeri

Kabak, kalorisi düşük ama besin değeri yüksek bir sebzedir. 100 gramında yaklaşık 16-20 kalori bulunur. Ancak bu düşük kalori değerinin içinde bol miktarda:

- C vitamini
- A vitamini (beta-karoten)
- Potasyum
- Manganez
- Lif
- Antioksidan bileşikler yer alır.

Üstelik %90'dan fazlası su olan yapısı sayesinde hem tok tutar hem sindirimi kolaylaştırır.

www.gidanikoru.com

GIDANI KORU

SOFRANA SAHİP ÇIK

www.anadoluizlenimleri.com

Anadolu
İZLENİMLERİ

Tarım Kredileri ile ZİRAAT'İN DESTEĞİ BİZİMLE

Şimdi tarımsal üretimin içinde olmak isteyen çiftçiler Ziraat'e geliyor,
birbirinden avantajlı kredilerle aradığı desteği Ziraat'te buluyor.
Hem çiftçiler üretiyor hem ülke ekonomisi kalkınıyor.

Kadın Çiftçi
Kredisi

Genç Çiftçi
Kredisi

Altın Kovan
Kredisi

0850 220 00 00 | Müşteri İletişim Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası

 /ziraatbankasi